

Kanariebastarder.

Af EILER I. BAASTRUP.

I de sidste omtrent halvhundrede Aar har det i min Fritid skaffet mig en særlig Glæde at studere vore skønne Medskabninger, Fuglene, og lige fra Barn af har det især været de forskellige Burfugle, der har haft min specielle Interesse.

Efter de første Barneaars umiddelbare Glæde ved at faa mine smaa Venner til at trives og yngle, har jeg planmæssigt lagt mig efter Bastarderingsforsøg, først selvfølgelig for at frembringe Former, der, hvad Udseende og Sangfærdighed angaar, var ud over det almindelige, og senere, da min videnskabeligt set kritiske Sans var vakt, for ad denne Vej at paa-pege det nærmere eller fjernere Slægtskab mellem en Del af vore mere almindelige Burfugle.

Grundlaget for mine Bastarderingsforsøg var saaledes den almindelige Antagelse, at kun hinanden meget nærstaaende Arter vilde være i Stand til at danne Afkom, eller for at sige det mere nøje, være i Stand til at danne frugtbart Afkom.

Grundlaget for de af mine Forsøg, der her skal omtales, har stedse været Kanarier og disses Bastarder med forskellige vilde Fugle. Medens en Del af mine Krydsninger har været af en saadan Art, at de er almindeligt kendt af enhver Opdrætter, er der andre, som f. Eks. Bastard mellem Kanarie og Dompap, der umiddelbart forekommer én saa usandsynlige, at deres Eksistens paa Forhaand kunde betvivles.

Trods dette har jeg selv, for ca. 25 Aar siden, med Held parret Dompaphun med alm. grøn Kanariehan. Afkommet var større end Faderen og mere slankt end Moderen. Farven var stærk olivengrøn med sorte Tegninger i nogle af Sving- og Halefjerene, og Næbet var buet som hos Dompappen.

Desværre eksisterer denne Bastard ikke mere, men som jeg senere skal vise, er dette, om end et sjældent Tilfælde, saa dog ikke enestaaende, idet andre har foretaget den samme Krydsning.

Bortset fra dette mere specielle Tilfælde, har jeg selv i Aarenes Løb haft Bastarder mellem Kanariehun og følgende vilde Hanfugle:

1) Grønirisk	6) Ædelsanger
2) Tornirisk	7) Magellansisken
3) Grønsisken	8) Mosambiksisken
4) Bjergirisk	9) Kapusinersisken
5) Stillids	10) Graasisken.
	11) Gulirisk.

Disse Bastarderinger frembyder ejheller nogen særlig Vanskelighed og gøres stadig af mange Fugleelskere Verden over.

Interessant er det at se, hvorledes enhver vild grøn Han parret med hvid Hunkanarie altid giver en nydelig graablaa Bastard.

Af de Bastarder, jeg gennem Tiderne har frembragt, er det kun lykkedes for mig at faa Yngel af Kapusinerbastarderne (de saakaldte Orangekanarier), men jeg skal i det følgende ordret citere, hvad en kendt og meget dygtig „Fugleman“ indenfor den lille Kreds af Fugleelskere vi har her i København, selv har skrevet til mig, da jeg bad ham give mig disse Oplysninger til Brug for denne Artikel, idet jeg samtidig skal oplyse, at jeg personlig har set flere af de omtalte Fugle og saaledes har konstateret Rigtigheden af hans Udsagn.

Hvad denne Mand, hvis Navn er GERHARD RONCK, har præsteret ved at formaa Grønirisk, Kanarie og Stillids til at „blande Blod“ og derved fremelsket en nydelig, blaagraa Fugl, er et fuldkomment Fænomen, idet man aldrig før har hørt, at Bastarder efter Grønirisk og Stillids har været frugtbare.

RONCK, der af Fødsel er Hollænder, driver i Nivaa et stort Fugleopdræt; han skriver følgende:

„Jeg har altid haft den Opfattelse, at Bastarder af Finke og Kanariehun kun var frugtbare i nogle Tilfælde. Efter den Litteratur, jeg har læst om Fugle, kunde Bastardhannen i nogle Tilfælde være frugtbar, men aldrig Hunnen. I Aaret 1935 har jeg opdrættet 3 Grønirisk \times Kanarie-Bastarder i en Voliere i København, 2 Hanner og 1 Hun; begge Hanner var meget smukke, mens Hunnen var ganske almindelig.

Disse 3 Bastarder blev alle syge, da de var syv Uger; begge Hanner døde, men Hunnen overvintrede i Haven.

I Foraaret 1936 blev jeg ganske forbavset, da Hunnen begyndte at bygge Rede; hun parrede sig med en Grønirisk og fik tre Kuld Unger (4—4—5), ialt 13 Unger. Jeg mistede 3 af Ungerne, men de resterende 10 var alle frugtbare i 1937. Jeg parrede dem med hvide Kanariehunner og fik her nogle smukke blaa Bastarder. Ligesaa fik jeg parret en Stillids med en Grøniriskkanariebastardhun og fik 2 Unger, 1 Han og 1 Hun, begge disse treblodede Bastarder er frugtbare.

Ligeledes har jeg haft af norsk Sisken (Graasisken)×Dompap hun 1 Unge, som døde ganske ung ved et Uheld. I Aar har jeg af Stillids×Dompap haft 4 befrugtede Æg, men Fuglene blev jaget fra Reden om Natten (p. G. af Luftangrebene paa København den paagældende Nat), saa det blev ikke til noget. Jeg har ogsaa Stillids×Kanariebastardhun, som lægger Æg. Jeg har Stillids×Grøniriskkanariebastard, Grønirisk×Kanariebastard, Kapusiner×Kanariebastard — alle frugtbare.

Jeg har i Aar faaet Yngel af Ædelsanger×Kanarieflugl, Grønirisk×Kanarie, Stillids×Kanarieflugl.“

I England har det i mange Aar været almindeligt paa de store Fugleudstillinger at se Bastarder af Dompap og Kanarieflugl, men jeg har aldrig tidligere hørt om Bastarder fremelsket med Dompap i Forbindelse med andre Fugle end netop med Kanarieflugl. Desværre har jeg ikke set RONCK's Dompap-Graasiskenbastard, ligesom jeg ejheller har konstateret, at Dompap-Stillidsbastardæggene var befrugtede.

Jeg vil yderligere gøre opmærksom paa, at den kendte, for ca. 40 Aar siden afdøde, Videnskabsmand og Fugleelsker Dr. KARL RUSS, foruden de ovenfor nævnte Bastarder, har fremelsket Kanariebastarder med følgende vilde Fugle: Safranfinke, Skovspurv, alm. Graaspurv, Gulspurv o. s. v., og at han har krydset Dompap begge Veje bør især understreges.

I det hollandske Blad: „De Vogelwereld“ for d. 31. August 1939 skriver C. v. D. HERIK en interessant Artikel om Bastarder, og her nævner han specielt og fremhæver stærkt, hvor prægtige netop Dompapbastarderne bliver.

Samme Blad for d. 21. December 1939 bringer ligeledes en uhyre interessant Artikel Dr. KARL RUSS in memoriam, en Artikel, hvori man faar Indblik i denne lærde Mands morsomme Resultater angaaende Fuglebastardering.

Af det her fremførte ses det tydeligt, hvorledes de systematisk set nærstaaende Fugle særdeles let danner Bastarder, men der er ogsaa ført Bevis for, at hinanden efter almindelig Opfattelse ret fjernt staaende Former, som netop Kanarie og Dompap, kan yngle indbyrdes.

Dette stemmer imidlertid særdeles slet med den almindelige Opfattelse af Artsbegreber og Fuglesystematik, ifølge hvilken kun hinanden nærstaaende Racer, eventuelt Arter indenfor samme Slægt, kan bastardere. Faktum er, at to hinanden saa fjerntstaaende Arter som Kanarie og Dompap (de hører til to helt forskellige Slægter) kan bastardere. Følgen af dette er, at vi nødes til en anden Opfattelse af de systematiske Grundbegreber, og enten lade Kravet om indbyrdes Frugtbarhed ude af Artsbegrebet (dette gælder efter Behag Begreberne: Slægt eller Racekreds), eller ogsaa maa Specialisterne søge andre systematiske Karakterer, der i fuldere Maal end de nu brugte giver et Billede af Fuglenes indbyrdes Slægtskab.

Jeg er meget glad og taknemmelig for, at jeg er blevet opfordret til at omtale disse mine Resultater og Tanker i „Ornithologisk Tidsskrift“. Saavidt jeg kan se, er der her store Muligheder for den fugleglade og fuglekyndige Mand til at fremskaffe et særdeles værdifuldt Materiale, som ved at samles i Zoologisk Museum, senere kan danne Grundlaget for en mere med det levende Liv overensstemmende systematisk Inddeling af Fuglene.

Maatte disse Linier tjene til Opmuntring for de Fuglevenner, der tør paatage sig det store men ogsaa morsomme og interessante Arbejde — at føre disse og lignende Krydsningsstudier mere rationelt ud i Livet. Kun ved Samarbejde kan her naas de virkelig gode Resultater.